

Koninkrijkskinderen

Jongeren in Nederland over de
kinderrechtensituatie op Curaçao

Auteurs

Diana Neijboer

Jody Bauer

Met medewerking van:

Silvia Burger

Publicatienummer 225 c

© **Stichting Alexander**

Amsterdam, augustus 2012

In opdracht van

UNICEF Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Methodologie.....	5
2.1	Onderzoeksmethode.....	5
2.1.1	Panelgesprek	5
2.1.2	Werving	5
2.1.3	Boodschap van de jongeren	5
2.2	Doelstelling en centrale vraagstelling.....	6
2.3	Respondenten	6
3	Resultaten	7
3.1	Sfeeromschrijving	7
3.2	Algemene beschrijving.....	7
3.3	Thema's	8
3.3.1	Gezin en opvoeding.....	8
3.3.2	Onderwijs	10
3.3.3	Recreatie, spel en vrije tijd.....	12
3.3.4	Veiligheid.....	12
3.3.5	Gezondheid	13
3.3.6	Participatie.....	13
3.4	Conclusie.....	15
4	Bijlage.....	17

1 Inleiding

Sinds 2010 onderzoekt UNICEF NL de kinderrechtsituatie van kinderen die opgroeien op één van de eilanden in het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden: Bonaire, Sint Eustatius, Saba (BES-eilanden); Aruba; Curaçao; en Sint Maarten. UNICEF NL doet dit onderzoek om een helder en zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie waarin kinderen op de zes eilanden leven. Hiertoe verricht UNICEF NL verschillende onderzoeksactiviteiten in samenwerking met verschillende partners in binnen- en buitenland. De resultaten van deze activiteiten zullen worden samengebracht in een viertal eindrapporten: drie aparte publicaties over de kinderrechtsituatie op Aruba, Curaçao en Sint Maarten en één over de BES-eilanden.

Stichting Alexander is gevraagd een bijdrage te leveren aan dit onderzoek door meningen, ervaringen en behoeften van jongeren te verzamelen die afkomstig zijn van één van de eilanden en momenteel in Nederland wonen. De resultaten van het onderzoek worden meegenomen in de verschillende eindrapporten van UNICEF NL. Dit onderzoek is aanvullend en aansluitend op de interviews met kinderen en jongeren op de eilanden zelf zoals UNICEF NL die uitvoert.

In de periode van maart tot en met mei 2012 hebben er vier panelgesprekken plaatsgevonden met jongeren van de verschillende eilanden. Zij zijn uitgevoerd met jongeren in de leeftijd van 15-23 jaar die momenteel in Nederland wonen, maar zijn opgegroeid op een van de eilanden. De panelgesprekken zijn uitgevoerd respectievelijk met jongeren van Aruba, de BES-eilanden (gezamenlijk), Curaçao en Sint Maarten.

In dit rapport zijn de uitkomsten weergegeven van het panelgesprek dat met jongeren van Curaçao is gevoerd op 10 mei 2012.

2 Methodologie

2.1 Onderzoeksmethode

2.1.1 Panelgesprek

Stichting Alexander heeft een panelgesprek uitgevoerd met jongeren rond de 20 jaar die momenteel in Nederland wonen, maar zijn opgegroeid op Curaçao. Voor deze onderzoeksmethode is gekozen vanwege het interactieve karakter van panelgesprekken.

Het voordeel van gesprekken in groepsverband is dat jongeren elkaar kunnen stimuleren en prikkelen om niet alleen ervaringen te delen, maar ook hun creativiteit in te zetten om tot aanbevelingen te komen. Het panelgesprek nam ongeveer 2 uur in beslag. De respondenten werd de mogelijkheid geboden om voorafgaand aan het gesprek gezamenlijk te eten. Hier gaven vrijwel alle respondenten gehoor aan en deze introductie zorgde voor een ontspannen en goede sfeer. Merkbaar was dat de jongeren zich door hun afkomst sterk met elkaar verbonden voelden.

Het panelgesprek is opgenomen met een digitale recorder en letterlijk uitgewerkt. Vervolgens is het panel geanalyseerd en is deze rapportage opgesteld.

2.1.2 Werving

Voor het werven van jongeren voor de panels zijn verschillende methoden ingezet:

- Eigen netwerk van Stichting Alexander (o.a. contacten op ROC scholen) en via-via
- Contacten van UNICEF:
  - Studentenvereniging Passaat
  - Stichting Jongeren van het Koninkrijk
  - Studentenmentoraat Hvanti
  - Plaatselijke opvang commissie voor Arubaanse ne Antilliaanse studenten in Amsterdam
  - Plaatselijke opvang commissie voor Arubaanse studenten in Utrecht
  - Sint Sarcubo
  - Stichting Overlegorgaan Caribische Nederlanders (OCAN)
- Oproepen op diverse Facebookpagina's, Twitter
- Benaderen van Nederlandse organisaties van de eilanden (carnavalsverenigingen, studentenverenigingen)

2.1.3 Boodschap van de jongeren

Na afloop van de panels werd de jongeren gevraagd om hun boodschap/wens aangaande kinderrechten op de eilanden op te nemen op video. De jongeren uit het panel hebben er echter voor gekozen om hun boodschap op te schrijven in plaats van een videoboodschap in te spreken.

2.2 Doelstelling en centrale vraagstelling

Het doel van dit deelonderzoek is om in kaart te brengen hoe jongeren die afkomstig zijn van Curaçao en nu in Nederland wonen denken over de kinderrechtsituatie en de algehele leefsituatie van kinderen op Curaçao.

De centrale vraagstelling van het (deel)onderzoek is:

Hoe kijken jongeren die zijn opgegroeid op Curaçao en nu in Nederland wonen aan tegen de kinderrechtsituatie voor kinderen en jongeren op Curaçao?

UNICEF NL heeft aan aantal (gespreks)onderwerpen gekoppeld aan deze vraagstelling die samenhangen met de verschillende artikelen uit het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Deze onderwerpen zijn:

- Gezin en opvoeding
- Wonen
- Recreatie, spel en vrije tijd
- Onderwijs
- Gezondheid
- Veiligheid (waaronder discriminatie, privacy, uitbuiting, criminaliteit)
- Financiën
- Participatie

Deze onderwerpen zijn echter niet leidend geweest in het gesprek. Jongeren werden uitgenodigd zelf onderwerpen aan te dragen, zodat dicht bij de eigen beleving en ervaringen gebleven zou worden.

2.3 Respondenten

Er namen in totaal vijf jongeren in de leeftijd van 20 t/m 22 jaar deel aan het panel: vier meisjes en één jongen. Vier van de vijf jongeren zijn op Curaçao geboren en hebben er gewoond totdat ze in Nederland gingen studeren. Eén meisje is in Mexico geboren en heeft een vader die uit Curaçao komt en een moeder die uit Mexico komt. Op haar vierde is ze naar Curaçao verhuisd. Eén van de meisjes heeft ook nog een jaartje op Aruba gewoond en een andere heeft voor een schooluitwisselingsproject een half jaar in Argentinië gewoond. De jongeren wonen nu in Amsterdam en Rotterdam. Ze studeren aan een hogeschool of Universiteit en één meisje doet de avondopleiding HAVO. De studies die de jongeren volgen zijn Politicologie, Economie en International Business. De respondenten wonen sinds 2008 of 2009 in Nederland met uitzondering van een meisje dat hier sinds 2011 woont. De ouders van de jongeren wonen allemaal nog op Curaçao.

3 Resultaten

3.1 Sfeeromschrijving

De jongeren hebben nog niet eerder deelgenomen aan een groepsgesprek over het eiland waar ze geboren en opgegroeid zijn. Ze vinden het allen leuk om hierover mee te praten en zijn erg enthousiast bij aanvang en gedurende het hele panel om te vertellen over hoe zij de situatie op Curaçao ervaren hebben en hoe ze het nu zien. Aan het panel nemen jongeren deel die allen uit gemiddelde tot welvarende families komen. De jongeren zijn open en eerlijk in het geven van hun mening. De jongeren benadrukken dat daar waar ze over kinderen uit lagere milieus en over kinderen met leerproblemen of gedragsproblemen spreken, ze niet vanuit eigen ervaringen spreken. Ze praten dan vooral over wat ze erover gehoord hebben en wat ze gezien hebben bij anderen. Ze vinden het moeilijk om hier uitspraken over te doen.

3.2 Algemene beschrijving

Het eerste waar de jongeren aan moeten denken als ze het over Curaçao hebben is hun familie. Ze missen niet direct het weer, wat Nederlandse mensen volgens deze jongeren altijd denken, maar ze missen 'thuis', hun familie. Ze geven aan dat familie op Curaçao heel erg belangrijk is. Een reden die de jongeren noemen is dat Curaçao klein is en daardoor "familie georiënteerd". Hiermee bedoelen zij dat iedereen de hele dag met zijn familie bezig is.

Ik moet denken aan mijn familie. Het is heel irritant om altijd te horen als je hier zegt: ik kom uit Curaçao: oh, mis je het weer niet? Nee. Ik mis m'n moeder. (Meisje, 22 jaar)

De mentaliteit van de eilandbewoners spreekt de jongeren aan. Eilandbewoners behandelen elkaar alsof ze familie zijn. Ze omschrijven de mentaliteit over het algemeen als vriendelijk, warm, meegaand, geduldig en rustig.

De meegaandheid ook van, altijd als ik naar Curaçao ben geweest en ik kom weer terug naar Amsterdam dan merk ik aan mezelf dat ik een kwartier langer doe over alles omdat ik gewoon een bepaalde, ja, rust of zo gewend ben. Gewoon, je doet alles zoveel rustiger aan en er zit geen haast bij en iedereen is daar ook gewoon prima mee. En ik vind dat soms wel vervelend aan Amsterdam vooral omdat het zo druk is, dat je dan te snel te veel moet kunnen doen. (Meisje, 20 jaar)

Verder vinden de jongeren Curaçao een fijne plek om te wonen vanwege het klimaat, de aanwezigheid van de zee en het 'lekkere' eten. De manier waarop eten wordt bereid vinden de jongeren heel erg lekker. Eten is belangrijk. Familiebijeenkomsten gaan vooral om eten. Men kan op Curaçao gezond, goedkoop en snel eten. Er is altijd wel ergens vis, kip, vlees, soep, rijst en/ of aardappelen verkrijgbaar en heel veel verse groente en fruit.

De jongeren spreken over een fijne jeugd. Ze zijn in gemiddelde tot welvarende gezinnen opgegroeid en hebben zelf weinig problemen en/ of moeilijkheden tijdens hun jeugd meegemaakt. Mooie herinneringen die de jongeren naar boven halen, zijn: het klimmen in mangobomen, de (geur van) tropische regenbuien, onderwater gelopen schoolgebouwen, het buitenspelen, familiebezoeken en met de hele familie naar het strand gaan.

Over het geheel genomen zeggen de jongeren dat het fijn is om als kind op te groeien op Curaçao. De jongeren geven aan al van jongs af aan te weten dat ze rond hun 18e jaar naar Nederland zouden vertrekken om te studeren.

Het zit er altijd in. Er wordt altijd gezegd van: we hebben je totdat je 17 of 18 bent en daarna ga je het huis uit. Vanaf de kleuterschool tot de middelbare school heb ik op hele Nederlandse scholen gezeten. En het was altijd heel Nederlands georiënteerd, dus dat was altijd zo van: je gaat naar Nederland als je klaar bent met je middelbare school. (Jongen, 22 jaar)

3.3 Thema's

Wanneer gevraagd wordt naar associaties die opkomen als men denkt aan kinderrechten op Curaçao worden de volgende thema's door jongeren genoemd:

- Gezin en opvoeding
- Onderwijs
- Recreatie, spel en vrije tijd
- Veiligheid
- Gezondheid
- Participatie

In dit panel is met name veel gesproken over gezin en opvoeding en onderwijs. Deze thema's kwamen spontaan ter sprake. De bovenstaande thema's worden hieronder verder toegelicht.

3.3.1 Gezin en opvoeding

Zoals eerder gesteld vinden de jongeren het prettig om op te groeien op Curaçao. Volgens het kinderrechtenverdrag moeten ouders ervoor zorgen dat hun kinderen een goede opvoeding krijgen. De jongeren uit het panel hebben naar eigen zeggen een goede opvoeding gehad. De opvoedstijl van ouders op Curaçao omschrijven de jongeren als beschermend. Dat is ook te merken buiten het gezin. Als voorbeeld noemen de jongeren dat kinderen tot en met hun 17e met de auto naar school gebracht worden omdat het verkeer onveilig is. Een ander voorbeeld is dat kinderen het fietsexamen doen in een verkeerspark, een afgesloten ruimte zonder auto's. Over het algemeen wordt de beschermende opvoedstijl als iets positiefs ervaren, maar de jongeren geven aan dat er een punt komt waarop kinderen uit die beschermde omgeving moeten stappen om een cultuurschok te voorkomen wanneer ze naar Nederland gaan. Sommige jongeren zijn het niet eens met de beschermende opvoedstijl van hun ouders. Ze ervaren het als te controlerend. Ouders zijn heel bezorgd waardoor jongeren pas op latere leeftijd leren wat eigen verantwoordelijkheid is ten opzichte van jongeren in Nederland die sneller zelfstandig worden.

Ik vond het vreselijk want ik denk van: mijn ouders willen altijd alles weten, waar je bent, wat je doet, met wie je bent, wat je eet en wat je niet eet. Hier in Nederland heb ik weer kinderen van 17 in de klas en die gaan zelf naar school, zelf op de scooter of de fiets, ze eten zelf 's middags. Ze zorgen zelf voor hun dingen, ze werken ook bijna allemaal en heel veel. Wonen niet eens meer thuis en terwijl wij bijna altijd thuis blijven wonen tot we of naar Nederland gaan of we trouwen. (Meisje, 20 jaar)

De jongeren geven aan dat niet iedereen op Curaçao een goede opvoeding krijgt en in een beschermde omgeving opgroeit. Er zijn ook gezinnen waarvan de kinderen het moeilijker hebben, waar de kinderen vooral worden opgevoed door hun oma en waarvan de vader afwezig is. En waar armoede heerst. Als oorzaken van armoede worden drugs, een gebrek aan toekomstvisie en de afwezigheid van ouders genoemd. Het gebrek aan een toekomstvisie van moeders uit dergelijke gezinnen zorgt er voor dat er een vicieuze cirkel ontstaat volgens de jongeren. Moeders van vijftien en zestien jaar voeden hun kind alleen op. Ze voeden hun kinderen met een bepaald gedachtegoed op, waarbij de prioriteit niet ligt bij studeren. De jongeren uit het panel hebben het idee dat deze moeders het gevoel hebben dat men door heel hard werken rijk wordt, in plaats van eerst te investeren in de toekomst door een kind naar school te laten gaan. Enkele jongeren hebben armoede in hun directe omgeving meegemaakt.

Ik heb ze wel meegemaakt. Ik heb een tijdje in Fuik gewoond. Dat is het uiterste puntje van Curaçao, waar bijna niemand woont. Wij waren met vier huizen. En voor de rest was het cactussen en de geiten. Er waren twee gewone huizen, onze, middle class, misschien iets meer zelfs. En daarnaast waren er bijna hutjes, ze waren wel van beton en steen, maar als je binnenkwam was het wel van.. ze hadden geen plafond. Wel een dak, maar geen plafond. En hun huisdieren waren geiten en leguanen of zo. En ze hadden ook buiten een stenen oven. Ze hadden wel elke dag eten, maar je zag wel dat ze het moeilijk hadden. (Meisje, 20 jaar)

Ik denk dat er gebrek aan perspectief is voor heel veel mensen, omdat ze in een vicieuze cirkel terecht komen. Ook al ben je heel erg intelligent.. er worden niet heel veel mogelijkheden extern aangeboden om je te ontwikkelen. Je wordt als kind niet verteld wat je er allemaal mee kunt. (Meisje, 21 jaar)

Een andere verklaring voor de oorzaak van armoede is dat het niet zo zeer aan de opvoeding ligt maar aan het gebrek aan bepaalde faciliteiten.

De kansen, de kans verschilt. Bepaalde faciliteiten en bepaalde toegankelijkheden die hier in Nederland als vanzelfsprekend zijn en als vanzelfsprekend worden beschouwd, dat dat op Curaçao niet zo is. (Meisje, 21 jaar)

Als het over opvoeden gaat met het oog op de kinderrechten dan is een terugkerend thema de corrigerende tik. Soms wordt een corrigerende tik iets meer dan een corrigerende tik. Enkele jongeren geven aan dat sommige kinderen met de riem geslagen worden.

Maar dat is ook gewoon denk ik een andere mentaliteit en ook het idee van oh een corrigerende tik is oké. Ik bedoel daar is op het eiland ook een discussie over. Mag je je kind een tikje geven of niet? Sommige mensen gaan heel erg ver, die hebben inderdaad een riem. Dat gaat voor de meeste mensen te ver. Maar ja ik ben wel van mening dat dat mishandelen is. Ik vind niet dat je een kind mag slaan. (Meisje, 20 jaar)

Wanneer burens merken dat een kind mishandeld wordt, proberen ze zich er zo lang mogelijk niet mee te bemoeien. Er wordt gezwegen en niet openlijk over gesproken. Het heeft te maken met de overlevingscultuur van een kleine gemeenschap. De jongeren geven aan dat men niet snel over anderen wilt praten. Zo is er wel een kinderlijn waar kinderen anoniem hun verhaal kwijt kunnen. De jongeren melden dat volgens hun die lijn niet vaak gebeld wordt, omdat kinderen bang zijn dat hun ouders erachter komen dat ze om hulp hebben gevraagd. Als de mishandeling echt erg is, wordt er wel ingegrepen door de politie.

3.3.2

Onderwijs

Het onderwijs is voor de jongeren een belangrijk onderwerp. Ze zijn allen naar Nederland gekomen om (verder) te studeren. De manier van lesgeven van docenten vinden de jongeren op Curaçao heel persoonlijk. Leerlingen krijgen echt een band met hun docenten, maar wel heel respectvol. Docenten worden bij hun achternaam aangesproken. De groepen bestaan over het algemeen uit 25 tot 30 leerlingen.

De kwaliteit van het onderwijs verschilt per school. Het lesmateriaal is op de meeste scholen en voor de meeste vakken goed en gecontextualiseerd. Echter, de status van de schoolgebouwen is niet altijd even goed en het lesmateriaal laat soms toch te wensen over. Kinderen krijgen bijvoorbeeld vrij wanneer het heel hard regent, omdat de lokalen dan onder water lopen.

*Ik herinner mij, ik ging vrijwilligerswerk doen op de Nellie-winkel-school en dat is één van de scholen die het laagst op CITO scoort, het minst materiaal heeft, een school in een hele arme buurt en we zijn daar toen allemaal spullen gaan brengen: pennen en potloden en allemaal dingen. Mensen kwamen naar ons toe van: oh jullie zijn echt engelen, jullie hebben ons gered. Ik vond het heel mooi om te horen en ja, gewoon ook natuurlijk goed om te doen, maar ik vond het ook heel lastig om dat ik toen dacht van ja, ik ga naar school en ik pak m'n boek en m'n schrift alsof het gewoon is, maar toen ik 12 was toen werd ik daarmee geconfronteerd en dat is wel heel raar, want dan ga jij de volgende dag wel gewoon naar school waar alles geregeld is.
(Meisje, 22 jaar)*

De instructietaal op de school is vaak een bepalende factor voor de kwaliteit van de school. De jongeren geven aan dat het onderwijs is veranderd. Toen zij nog op school zaten op Curaçao was de instructietaal Nederlands. Er werd op sommige scholen straf gegeven wanneer men Papiamentu sprak. Op andere scholen was Nederlands wel de instructietaal, maar als kinderen het niet goed begrepen konden ze dat in het Papiamentu vragen en dan werd het ook uitgelegd in het Papiamentu door de docent. Op weer andere scholen hing het van de docent af in welke taal ze mochten spreken. Wanneer een docent Nederlands was mocht er geen Papiamentu gesproken worden. Vanaf 2002 tot 2007 was de instructietaal op sommige scholen Papiamentu. Dit beleid heeft volgens de jongeren echter niet goed uitgedrukt doordat er te weinig lesmateriaal in het Papiamentu was. Nederlands lesmateriaal moest in het Papiamentu worden uitgelegd. De jongeren menen dat er nu vier scholen met wachtlijsten zijn. Deze scholen hebben wachtlijsten omdat het Nederlandse scholen zijn, met Nederlands als instructietaal, die hoog op de CITO-toets scoren. Veel kinderen op die scholen spreken thuis geen Nederlands, maar zijn naar die scholen gestuurd door hun ouders om goed Nederlands te leren. Een van de jongeren geeft aan dat dit een verkeerd signaal afgeeft naar kinderen. Op die manier wordt Papiamentu namelijk als minderwaardige taal gezien. Jongeren zien veelal geen toekomst in Papiamentu als instructietaal.

Jongeren die op Nederlandse scholen les krijgen worden hun hele leven al voorbereid op het idee dat ze naar Nederland gaan wanneer ze circa zeventien of achttien jaar oud zijn om te studeren.

De middelbare school waar men naartoe gaat, bepaalt in welk land men gaat studeren. Er zijn Nederlandse scholen, American property schools en International schools. Curaçao heeft wel een universiteit maar die is officieel geaccrediteerd als hoge school, geeft een van de deelnemers aan het panel aan. Er kan rechten gestudeerd worden, maar de master moet men in Nederland volgen.

Als je iets leuks wilt studeren moet je wel naar Nederland of de V.S.'(Meisje, 20 jaar)

Voor kinderen die niet in Nederland kunnen studeren door een gebrek aan financiële middelen is er een stichting die kinderen helpt. De kinderen die niet naar de universiteit of het HBO gaan kunnen naar een van de MBO's op Curaçao. Deze MBO's zijn vooral gericht op toerisme. De meeste jongeren gaan echter na de HAVO of het VWO naar Nederland om verder te studeren. De jongeren geven aan dat ze voldoende voorbereid zijn op de scholing in Nederland. De overstap van Curaçao naar Nederland is goed te doen.

Huiswerk wordt door kinderen overal gemaakt; thuis, in de auto, in de tuin, in het zwembad. Er is voldoende rust en ruimte voor kinderen op Curaçao om hun huiswerk te maken, weten de jongeren uit eigen ervaring. Maar er zijn ook veel kinderen die er niet aan toe komen, omdat zij de hele dag op hun broertjes en/of zusjes moeten passen.

Er is niemand die op let of ze wel hun huiswerk maken. Er zijn kinderopvangplaatsen waar wordt gezegd dat ze aan huiswerk begeleiding geven. (Meisje, 21 jaar)

De jongeren betwijfelen of er op kinderopvangplaatsen daadwerkelijk aandacht besteed wordt aan huiswerk. De jongeren geven aan dat het heel moeilijk is om verder te komen zonder de steun van ouders in het onderwijs. Op scholen waar veel rijkere kinderen zitten, doen ouders veel donaties. Ze rijden kinderen naar uitstapjes en komen met creatieve oplossingen wanneer er geldgebrek voor een project is.

Ouders zijn een steunpilaar voor het onderwijs. (Jongen, 22 jaar)

De jongeren geven aan dat zij het idee hebben dat de kansen op Curaçao voor kinderen op het gebied van onderwijs niet gelijk zijn. Er wordt vanuit de overheid weinig tot niks ondernomen om hier verandering in te brengen.

De mensen van de onderklasse die hebben niet evenveel kansen als de mensen die bij de middenklasse horen. En het doel moet zijn om die middenklasse groter te maken, zodat mensen uiteindelijk ook, nou ja onderwijs speelt daar natuurlijk ook een rol in en dat is de uitdaging die de overheid daarin heeft. (Jongen, 22 jaar)

De overheid probeert wel, maar er is een gebrek aan geld en gedrevenheid. De mentaliteit op Curaçao is dat mensen het verkeerd opvatten wanneer er verbeteringen worden aangedragen voor hun werk. Iedereen moet met de fluwelen handschoenen behandeld worden, waardoor het heel lang duurt voordat er iets gebeurt. (Meisje, 22 jaar)

Ik denk ten eerste dat je slim moet zijn om een studie te hebben, wij hebben wel allemaal de kans gehad. We zijn denk ik allemaal geholpen door onze ouders, hier, vanaf we hier zijn, extra. Het is heel moeilijk als je geen hulp of steun hebt van je ouders en als je het niet hebt, dan moet je wel heel sterk zijn om het zelf te kunnen, wil het kunnen lukken. (Meisje 21 jaar)

Een ander punt dat jongeren aangeven, over het onderwijs op Curaçao, is dat er veel gepest wordt. Er is vanuit de overheid een speciaal nummer dat gebeld kan worden wanneer een kind zijn of haar verhaal kwijt wil.

Er is heel kort gesproken over kinderen die behoefte hebben aan speciaal onderwijs. Er zijn faciliteiten voor deze kinderen. De jongeren geven echter wel aan dat het ook hier weer afhangt van de ouders of kinderen daadwerkelijk naar het speciaal onderwijs worden gebracht.

3.3.3

Recreatie, spel en vrije tijd

Er zijn veel verschillende recreatiemogelijkheden voor jongeren op Curaçao. Dit wordt niet georganiseerd vanuit school. Men moet zelf betalen voor ballet of tennis of iets dergelijks. De jongeren geven ook hier aan dat het inkomensafhankelijk is.

Ja je had, ik zat op pianoles op de muziekschool, dat is in Emmastad, maar ja dat is dan ook weer, dan moet je contributie betalen, maar dan moet je ook een instrument hebben om te oefenen, ja. (Meisje 22 jaar)

Ja precies, dat vind ik wel jammer, want er zijn ook heel veel kinderen die misschien op school niet zoveel kunnen presteren, maar die misschien in een sport dat wel kunnen, verder zouden kunnen gaan als ze de kans hadden. (Meisje, 20 jaar)

Wanneer er geen geld is gaan mensen er heel creatief mee om. Zo zijn er buurtcentra en voetbalveldjes en stranden. Er zijn ook baseball clubs waar men een lage contributie betaalt. De jongeren vinden het kwalijk dat veel stranden geprivatiseerd zijn, waardoor men nu moet betalen om naar het strand te mogen. Daarnaast heeft men een auto nodig om naar een recreatiegebied te gaan.

De jongeren geven aan dat er langzaam initiatieven komen om ook degene die het niet kunnen betalen de mogelijkheid tot sport of muziek te bieden. In sommige gevallen komt dit vanuit Nederland zoals het Jeugdcultuurfonds of sponsoring van een voetbalelftal.

3.3.4

Veiligheid

De jongeren hebben zich tijdens hun vroege jeugd veilig gevoeld op Curaçao. Ze geven aan dat het minder veilig is op Curaçao dan in Nederland. Maar het wordt op Curaçao groter gemaakt dan het is, denken zij. Omdat iedereen elkaar kent weet ook iedereen het wanneer er een delict heeft plaatsgevonden. Voorbeelden die de jongeren noemen zijn inbraken, carjacking, bedreigingen en overvallen. Ze denken dat het in verhouding lijkt alsof er op het eiland meer criminaliteit is, omdat het eiland klein is.

Omdat je iedereen kent. Ik bedoel als er hier in Nederland iemand dood geschoten wordt, dan weten alleen de mensen dat die die man kennen. Maar als er bij ons op het eiland iemand doodgeschoten wordt dan weet iedereen wie het is. Iedereen kent hem persoonlijk of via-via. (Meisje, 20 jaar)

De jongeren geven aan dat er in december veel meer ongelukken gebeuren en dat er veel meer politie is dan normaal. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de hoeveelheid alcohol die er genuttigd wordt in die periode. De jongeren geven aan dat zij ongeveer tot en met hun tiende nooit over criminaliteit hoorden. Zij denken dat dit misschien ook uit beschermende overwegingen is voortgekomen. Maar ze geven wel aan dat zij vroeger met deuren en ramen open konden slapen en nu niet meer.

Vroeger waren we thuis en mijn ouders waren niet thuis en we konden gewoon met de deur open blijven, ramen waren gewoon open. Maar nu, bijvoorbeeld hoor ik van mijn ouders als ze weg van huis zijn en mijn broer en zussen zijn thuis, moet alles dicht zijn, ga niet naar buiten, als iemand toetert als er iets is, doe niks, maak niet open. (Meisje, 20 jaar)

3.3.5

Gezondheid

Zorg is voor iedereen op Curaçao toegankelijk. Het ligt echter aan de verzekering of men goede zorg ontvangt. De jongeren hebben de ervaring dat wanneer men goed verzekerd is, men eerder geholpen wordt. Zelfs als er iemand met iets veel ernstigers bij de EHBO zit en al langer zit te wachten. Ze hebben op Curaçao PP, dat Por Paupre (voor arme) betekent. Die mensen kunnen geen verzekering betalen en worden daarom verzekerd door de overheid. Maar sommige artsen weigeren die mensen te helpen, omdat ze dan te lang op hun geld moeten wachten. Er zijn volgens de jongeren ook klassen in het ziekenhuis in Curaçao. Naarmate men meer betaalt, wordt men beter verzorgd. Bovendien verschillen de ziekenhuizen van kwaliteit.

En daarnaast heb je ook artsenzorg. In Nederland is er een tekort aan artsen en op Curaçao is er een overschot aan artsen. Als je in het ziekenhuis rondloopt en je ligt op derde klasse, want in het ziekenhuis zijn er ook klassen. Naarmate je meer betaalt word je beter verzorgd en behandeld. Als je op derde klasse ligt, heb je natuurlijk wel meer kans op bacteriën en op infectiegerelateerde ziekten dan als je op de eerste klasse zit. Het is dan ook weer een vraag naar welk ziekenhuis je gaat. Ga je naar Taams of ga je naar SeHos. Dat is dan ook weer een verschil. (Meisje, 21 jaar)

Er is in ieder ziekenhuis wel een speciale kinderafdeling, waar geen klassen zijn. In de tijd dat deze jongeren opgroeiden op Curaçao was de zorg slecht in het ziekenhuis. Een meisje heeft persoonlijk een erg slechte ervaring met het ziekenhuis gehad.

De kinderafdeling is nog erger dan de derde klasse, vond ik dan. Ik heb daar drie weken gelegen en het was heel erg. Ik was met zes mensen in een kamer. We hadden wel airco, dat was beter dan de derde klasse, maar je had geen bel. Omdat ik, ik was op bedrust voor drie weken, omdat andere kinderen er misbruik van maakten. Dat was een hele slechte ervaring voor mij. Ik had bedrust, ik weet hoe een bel werkt, maar ik mag het niet hebben omdat andere kinderen weetje.. En ik mocht geen eten van buiten en het was altijd onderbemand. Ik moest heel lang wachten tot ze kwamen helpen om te plassen bijvoorbeeld. Totdat ik zeg maar in mijn broek moest plassen. Soms zelfs opzettelijk omdat ze dan mijn bed moesten verschonen. Ik was gewoon boos omdat niemand me kwam helpen, zulke dingen. (Meisje, 20 jaar)

De panelleden zijn het er over eens dat de overheid nauwelijks zijn best doet om de situatie te verbeteren, ondanks dat veel ideeën aangedragen zijn. In de tussentijd is er niks veranderd. Daarnaast omschrijft een jongere de mentaliteit van de mensen die in het ziekenhuis werken als laks. Een dokter op Curaçao is iemand die status heeft en alles kan maken. Dus wanneer hij een afspraak niet nakomt, wordt er niks van gezegd en is de patiënt vaak de dupe. De jongeren hebben het idee dat er waarschijnlijk geen geld is voor middelen en nieuwe benodigdheden.

3.3.6

Participatie

In de gezinnen van de jongeren wordt hun mening wel gewaardeerd, maar met een extreme mening hebben ouders wel moeite.

Ik kreeg altijd van mijn vader vooral toen ik nog jong was te horen: 'Ik heb geen knickers met jou gespeeld.' Dus ik ben je gelijke niet, maar dat is vooral toen ik een grote mond had, dus het was ook terecht. Maar je mening, ik weet heel goed dat die altijd heel erg gewaardeerd werd want 's avonds zaten we altijd samen als familie aan tafel en dan wordt er gepraat. (Meisje 22 jaar)

De jongeren merken op dat op straat de mening van kinderen niet altijd wordt gewaardeerd. Ze zouden te veel vragen. Nieuwsgierigheid wordt vaak niet aangemoedigd op Curaçao. Tot op een bepaalde leeftijd. Op de middelbare school en ongeveer vanaf 18 jaar zien ze een verschuiving. Toen werd er wel naar hun mening gevraagd. Een meisje verwoordt het als volgt:

Nou tot op een bepaalde leeftijd denk ik, ik denk dat toen ik op de middelbare school zat toen merkte ik ook een shift in hoe je mening of je nieuwsgierigheid juist werd aangewakkerd door je ouders in plaats van: 'ik ben je ouder en je moet luisteren'. (Meisje, 21 jaar)

Ja ook, op een gegeven moment vroeg m'n vader: oh en nog steeds, ik ben nu in Nederland: 'oh heb je dit gehoord, o de regering is gevallen, wat vind je daarvan? 'En o, dit en wat denk je en dit. Dan zeg ik: o, hij wilt gewoon mijn mening weten, maar toen ik kleiner was, was dat anders... (Meisje, 20 jaar)

Wettelijke inspraakorganen voor jongeren kennen de panelleden in de vorm van een jongerenparlement. Of dit parlement er nu nog is op Curaçao, is niet helemaal duidelijk. Er zijn ook leerlingenraden. Echter, alleen wanneer de ideeën uit de leerlingenraad werden gewaardeerd dan werd er ook daadwerkelijk wat meegedaan.

3.4 Conclusie

De jongeren die op Curaçao opgegroeid zijn hebben positieve herinneringen aan hun jeugd en het eiland. Ze omarmen hun familie die nog op het eiland woont en de sfeer van het eiland. Ze zijn in gemiddelde tot welvarende gezinnen opgegroeid en hebben zelf weinig problemen en/of moeilijkheden tijdens hun jeugd ervaren.

Met betrekking tot de kinderrechtsituatie op het eiland geven de jongeren aan dat niet alle kinderen op Curaçao gelijke rechten hebben. De kansen en mogelijkheden die kinderen krijgen zijn volgens deze jongeren erg afhankelijk van de familie waarin men opgroeit en daarmee gepaard gaande de sociaal economische status, het milieu en de mentaliteit van de familie. Hoe lager de sociaal economische status, hoe minder groot de kansen voor de kinderen. Echter, de jongeren geven aan dat kinderen op Curaçao die minder rechten hebben, het ten opzichte van kinderen in andere delen van de wereld niet extreem slecht hebben. De jongeren melden ook dat voor hun gevoel de kinderrechtsituatie op Curaçao in de loop der jaren wel verbeterd is. De huidige ongelijke rechten en kansen uit zich op verschillende terreinen.

Volgens het kinderrechtenverdrag moeten ouders ervoor zorgen dat hun kinderen een goede opvoeding krijgen. De jongeren uit het panel hebben naar eigen zeggen een goede opvoeding gehad. De opvoedstijl van hun ouders omschrijven de jongeren enerzijds als beschermend en anderzijds als stimulerend. De jongeren worden bijvoorbeeld gestimuleerd om te studeren. De ouders met kinderen uit lagere sociale klassen hebben minder hoge verwachtingen van hun kinderen en een gebrek aan toekomstvisie. De kinderen worden niet gestimuleerd en moeten vanuit eigen wilskracht zich ontwikkelen.

Er zijn ook veel gebroken gezinnen, waar de kinderen vooral worden opgevoed door hun oma, waarvan de vader afwezig is en waardoor kinderen het moeilijker hebben. De jongeren uit het panel geven aan dat de kansen van deze kinderen minder groot zijn.

Wat betreft opvoeding wordt duidelijk dat er op Curaçao discussie is over de corrigerende tik. Er wordt gezwegen en niet openlijk over gesproken. Kinderen dienen beschermd te worden tegen misbruik en kindermishandeling. In veel gevallen wordt er pas in een (te) laat stadium over gesproken. Het heeft te maken met de overlevingscultuur van een kleine gemeenschap geven de jongeren aan.

Kinderen hebben recht op onderwijs. Ieder kind kan op Curaçao onderwijs krijgen. Echter, de kwaliteit van het onderwijs verschilt per school, waardoor de jongeren aangeven dat zij het idee hebben dat de kansen op Curaçao voor alle kinderen op het gebied van onderwijs niet gelijk zijn. De jongeren geven aan dat het heel moeilijk is om verder te komen zonder de steun van ouders in het onderwijs. Kinderen uit families met een lagere sociaal economische status ontvangen minder steun van hun ouders. De panelleden hebben het idee dat er vanuit de overheid weinig tot niks gedaan wordt om hier verandering in te brengen. Opvallend in het onderwijs is bijvoorbeeld de niet eenduidige beleidspositie van de talen Nederlands en Papiamentu.

Een ander terrein is (gezondheids)zorg. Zorg is voor iedereen op Curaçao toegankelijk. Het ligt echter aan de verzekering of men goede zorg ontvangt en dit is inkomensafhankelijk. De rechten van de kinderen zijn gelijk, maar de faciliteiten worden niet voor iedereen op dezelfde manier geboden. De panelleden zijn het er over eens dat de overheid nauwelijks zijn best doet om de situatie te verbeteren, ondanks dat veel ideeën aangedragen zijn.

Ieder kind moet rust en vrije tijd hebben. In zijn vrije tijd moet een kind kunnen spelen. Kinderen op Curaçao hebben hier mogelijkheden toe. Sport en muziek in verenigingsverband is echter wel betaald en daarom niet voor iedereen toegankelijk. De jongeren geven aan dat er langzaam initiatieven komen om ook degene die het niet kunnen betalen de mogelijkheid tot sport of muziek te bieden.

Al met al zijn de jongeren het erover eens dat de kinderrechtsituatie op Curaçao verbeterd kan worden en dat er met name aandacht geschonken dient te worden aan kinderen uit gezinnen met minder financiële middelen.

4 Bijlage

- Meer buitenschoolse activiteiten voor jongeren organiseren
- meer faciliteiten vanuit de overheid, zodat jongeren uit gezinnen met minder financiële middelen ook kansen krijgen.
- Meer ouders ^{beter} ~~meer~~ informeren over het belang van een stabiele omgeving, waarin een kind zich beter kan ontplooiën.

Meisje, 20 jaar

Heel erg positief initiatief!
Veel ruimte voor verbeteringen wat betreft de opgroei-situatie op Curaçao.
En ik ben blij en trots dat er wat voor de toekomst van de eiland die mij mijn ~~landshoud~~ landshoud heeft geschenken.
Veel succes verder en ben benieuwd naar de toekomst.

Meisje, 21 jaar

KINDERRECHTEN OP CURAÇAO

time
for
change!

- Meer toegang, minder barrières
- Méér context specificiteit, → verschillend
Kinderen in verschillende buurten hebben andere
wensen & behoeften dan bv Nederlandse kinderen...

neem
niet de
eilanden als
→ hoop!

onderwijs | zorg | vrijheid

Meisje, 22 jaar

Naar mijn opinie zijn er genoeg gelijke kansen voor iedereen op Curaçao. Ik vind wel dat er een gebrek bestaat bij de motivatie van de overheid. Ik hoop dat de overheid meer ~~stimuleert~~ investeert in het stimuleren van kinderen die minder kansen hebben in het leven.

Meisje, 20 jaar

